

AAN DE VASTE COMMISSIE BHOS VAN DE TWEEDE KAMER

Rondetafelgesprek 4 maart 2026 'Bedrijven en experts over het schrappen en afzwakken van Europese duurzaamheidsregels voor bedrijven'

Kernboodschappen

- Wij steunen EU-brede, effectieve en uitvoerbare IMVO/ESG-normen. Europese regels zijn nodig om misstanden in internationale ketens aan te pakken én een gelijk speelveld te waarborgen.
- Het SOMO-rapport laat zien dat transparantie in beleidsbeïnvloeding essentieel is. Democratische besluitvorming vraagt om volledige en controleerbare lobby-openheid (EU en nationaal).
- De Omnibus-aanpassingen aan CSDDD/CSRD waren nodig voor uitvoerbaarheid en proportionaliteit. Ook na vereenvoudiging blijft een substantiële zorgplicht bestaan; minder papieren lasten moet leiden tot meer impact in de praktijk.
- Kernvoorwaarden voor succes: (1) maximale harmonisatie (geen 27 varianten/gold-plating), (2) heldere normen en guidance, (3) risicogebaseerde due diligence (focus op ernstige risico's), en (4) beperking van 'trickle-down' uitvragen richting mkb.

Context: SOMO-onderzoek en het bredere debat

SOMO publiceerde op 3 december 2025 een onderzoek met gelekte documenten over een 'Competitiveness Roundtable' van elf multinationals die – volgens SOMO – via gecoördineerde lobby de CSDDD en CSRD wilde afzwakken. Het rapport illustreert dat transparantie, goede impactanalyses en een open debat randvoorwaardelijk zijn voor legitieme en effectieve regelgeving. Of deze Roundtable nu doorslaggevend was in het debat over het Omnibus-voorstel, is de vraag. Maar dat is uiteindelijk een vraag die alleen (individuele leden van) het Europees Parlement kunnen beantwoorden. Wij hebben contact gehad met zowel Nyrstar als ExxonMobil over de CSDDD. Dit betrof alleen het informeren van deze bedrijven over ons standpunt over de CSDDD en de Omnibus. Over de activiteiten van deze Roundtable zijn geen contacten geweest, het bestaan ervan was ons ook onbekend. Met de andere leden van deze Roundtable is überhaupt geen contact geweest vanuit VNO-NCW en MKB-Nederland over de CSDDD/Omnibus.

Publieke positie VNO-NCW en MKB-Nederland over Omnibus

In ons position paper van 23 april 2025 over de Omnibus stelden wij dat het Nederlandse bedrijfsleven voorstander is van effectieve en uitvoerbare ESG-normen op EU-niveau. Dat was ook ons standpunt destijds bij de CSDDD zelf. Wij verwelkomden dat de Commissie erkende dat de oorspronkelijke CSDDD in de praktijk te belastend was en via Omnibus de uitvoerbaarheid en samenhang met CSRD/Taxonomie verbeterde.

Onze belangrijkste punten:

- Harmonisatie en rechtszekerheid: één EU-rulebook; voorkom versnippering bij transpositie.
- Risicogebaseerde aanpak: aantoonbaar risico's in kaart brengen en gericht handelen; geen 'alles-in-kaart' verplichting.
- Open/vaag geformuleerde materiële normen en onduidelijke criteria (o.a. opschorting/exit) vragen verduidelijking.
- Mkb wordt indirect geraakt: beperk het 'trickle-down' effect van data-uitvragen en contractvoorwaarden in de keten.

Over de CSRD hebben wij publiek benadrukt dat transparantie en een gelijk speelveld waardevol zijn, maar dat de uitwerking 'fit for purpose' moet zijn: rapportage mag middelen niet wegtrekken van echte innovatie en verduurzaming en moet het mkb in de keten beschermen tegen disproportionele uitvragen.

BusinessEurope: aansluiting op Europese inzet

Onze Europese koepelorganisatie BusinessEurope verwelkomde Omnibus I (april 2025) als stap naar lastenreductie, met vijf leidende principes: burden reduction, legal certainty, coherence, harmonisation zonder gold-plating en als laatste het minimaliseren van negatieve impact op mkb (trickle-down). Ook pleitte BusinessEurope voor snelle, uniforme transpositie en duidelijke guidance om één rulebook te realiseren.

Aanbevelingen aan de Tweede Kamer

Wij vragen steun voor de volgende inzet:

- Transparantie: verbeter en handhaaf het EU-transparantieregister; maak coalities/opdrachtgevers en inzet van 'intermediaries' beter zichtbaar.
- Harmonisatie: pleit in Brussel voor maximale harmonisatie en voorkom nationale koppen bij implementatie; maak toezicht- en handhavingsskaders voorspelbaar.
- Praktische guidance: stimuleer tijdige richtsnoeren/standaarden (templates) voor due diligence, overgangsplannen en keten-informatie-uitvraag.
- Mkb-bescherming en ondersteuning: bevorder proportionele data-uitvragen, sectorale samenwerking en praktische tools/kennisdeling.

Op de laatste twee punten:

Binnen de SER hebben we met de vakbonden afgesproken, om deze wetgeving voor branches en bedrijven behapbaar te maken via sectorale samenwerking in een multistakeholder-setting (bedrijven en branches, vakbonden, NGO's en de overheid).

Daar is binnen de SER al tien jaar ervaring mee met de zogeheten ‘IMVO-convenanten’, door de OESO beoordeeld als uniek in de wereld en de enige echt werkende manier om problemen in ketens aan te pakken. De CSDDD bepaalt – nu het Omnibus-traject is afgerond - dergelijke sector- en multi-stakeholderinitiatieven als “passend middel” om informatie te verkrijgen en due diligence uit te voeren en biedt de mogelijkheid voor bedrijven om informatie via collectieve structuren te verzamelen, dubbele informatieverzoeken aan dezelfde leveranciers te voorkomen en de administratieve lasten in de keten te beperken. Het nieuwe kabinet belooft in het coalitie-akkoord administratieve lasten en kosten voor bedrijven die duurzaam willen ondernemen te gaan verlagen. Bedrijven en de SER moeten zelf een forse eigen bijdrage doen aan deze sectorale aanpak. Als we dit – conform onze ambitie – uit willen rollen over de hele economie, zal er van overheidszijde ook een (hogere) bijdrage nodig zijn. Het nieuwe kabinet lijkt hierop te zinspelen, maar is nog niet concreet hierover.

Bronnen

- SOMO – 3 dec 2025 – somo.nl: ‘The secretive cabal of US polluters...’
- VNO-NCW & MKB-Nederland – 23 apr 2025 – tweedekamer.nl: position paper Omnibus (CSDDD) BHO
- VNO-NCW & MKB-Nederland – vno-ncw.nl: brief over CSRD-implementatie (‘fit for purpose’, mkb/trickle-down)
- BusinessEurope – apr 2025 – businesseurope.eu: position paper Omnibus I (CS3D/CSRD/Taxonomy)
- BusinessEurope – 2024 – businesseurope.eu: reactie op Raadsaanneming CSDDD (harmonised transposition/guidance)

Contact

VNO-NCW en MKB-Nederland
Marhijn Visser
mvisser@vnoncw-mkb.nl
06 - 11351714